

Priit Sauk
Karin Victoria Kuuskemaa-Ivanov
Transpordiamet
Valge 4, 11413 Tallinn

Murula Advokaadibüroo OÜ
Turu plats 7-3, 44310 Rakvere
Lääne-Virumaa

+372 510 3532
info@murula.legal

25.03.2024

AS INFRAGATE EESTI PÖÖRDUMINE

Transpordiameti õigusosakonna juhataja Karin Victoria Kuuskemaa-Ivanov edastas 12.03.2024 Innopolis Insenerid OÜ esindajale e-kirja, milles esitas AS Infragate Eesti konkurendile üksikasjaliku, kuid ühepoolse informatsiooni Transpordiameti ja AS Infragate Eesti vahelise lepingu kohta, edastas AS-ile Infragate Eesti esitatud leppetrahvinõuded ning avalduse lepingust taganemiseks, kinnitades, et AS Infragate Eesti kõrvaldatakse järgmisel kolmel aastal Transpordiameti korraldatavatest projekteerimishangetest oluliste rikkumiste tõttu.

Innopolis Insenerid OÜ esitas kogu selle informatsiooni Riigihangete vaidlustuskomisjonile ja väitis sellele informatsioonile tuginedes, et temast parema pakkumise teinud AS Infragate Eesti tuleb kõrvaldada SA Ida-Viru Keskhaigla riigihankelt. Selle meelevaldse sammu tagajärjed ei ole veel teada, kuid selguvad peatselt. Suure tõenäosusega toob Transpordiameti lubamatu tegevus ühepoolse ja moonutatud teabe avaldamisel kaasa olukorra, kus AS Infragate Eesti kannatab rahalist kahju.

Riigihange, mille osas Transpordiamet meie konkurendile meie kõrvaldamiseks konkurentsi kahjustavat konfidentsiaalset infot jagas, esemeks on SA Ida-Viru Keskhaigla psühhiaatriakorpuse projekteerimine ja ehitustööde perioodil autorijärelevalve läbiviimine (viitenumber 273122). Riigihange, millele viidates Transpordiamet väitis, et AS Infragate Eesti on ebausaldusväärne lepingupartner, kes tuleb igal juhul kõikidelt projekteerimise riigihangetelt kõrvaldada, esemeks on Riigitee 3 Jõhvi–Tartu–Valga km 162,837 asuva Waide ristmiku, riigitee 22160 Elva–Rannu lõigul km 3,23-5,85 asuvate Käo, Käoking ja Väike Konguta bussipeatuste ümberehitamise põhiprojektide koostamine (viitenumber 239932). Seega, kui Transpordiameti lepingu esemeks oli välisruumi projekteerimine, siis SA Ida-Viru Keskhaigla lepingu esemeks on hoonete projekteerimine.

Hoonete ja välisruumi, sh teede projekteerimise näol on tegemist täiesti erinevate valdkondadega ja neid projekte viivad läbi erineva hariduse ja kvalifikatsiooniga insenerid. Lisaks on hoonete projektides kolmandate osapoolte mõju projektile ja selle ajakavale ca 10%, samas kui välisruumi

projektides võib see teinekord olla ligikaudu 90%. Seega tuleb sarnaselt omanikujärelevalve ja projekteerimise teenusele, mille osas Transpordiamet enda 12.03.2024 e-kirjas selgesti vahet teeb, eristada ka hoonete ja teede projekteerimist. Transpordiameti meelevaldselt ja ühepoolsest esitatud selgitused AS Infragate Eesti kõrvaldamise kohta kõikidelt projekteerimishangetelt võivad aga tuua kaasa olukorra, kus ettevõtte kõrvaldatakse põhjendamatult täiesti teistsugust kompetentsi nõudvalt hoonete projekteerimise riigihankelt.

AS Infragate Eesti ja Transpordiameti vahelise lepingu täitmise üle tekkinud erimeelsuste ühepoolne avaldamine konkurentidele kahjustab Infragate Eesti AS-i äri- ja finantshuve, strateegilist positsiooni ja konkurentsivõimet. Seejuures, kuna Transpordiamet ei kajastanud registris, et Infragate Eesti AS ei nõustunud Transpordiameti seisukohtadega lepingu rikkumise või leppetrahvide kohta ning on esitanud nendele nõuetele korduvaid vastuväiteid, ei ole registris olev informatsioon tänaseni täielik ja korrektne.¹

AS Infragate Eesti on seisukohal, et isegi kui Transpordiametil oleks alust teisi hankijaid rikkumisest objektiivselt teavitada, ei ole selle kohustuse täitmiseks vajalik üksikasjaliku ja ühepoolse informatsiooni (sh leppetrahvinõuete) jagamine konkurentidele. Transpordiamet on konkurendile valimatu informatsiooni avaldamisega kuritarvitanud enda usaldust ja rikkunud enda hoolsuskohustust, andes AS-i Infragate Eesti konkurendile tööriistad, mida viimane kasutas ära AS Infragate Eesti vastu enda ärilistes huvides.

Paragrahv 95 lg 4 p 8 viidi riigihangete seadusesse sisse selleks, et hankijad saaksid võimaluse kõrvaldada ebausaldusväärsed pakkujad, kes ei suuda suure tõenäosusega lepingut kohaselt täita (RHS § 95 ja direktiivi 2014/24/EL artikli 57 lg 4 punkt g, selle põhjenduse 101 ning EK otsused Meca, p 30 ja Delta Antrepriză, p 25). Sätte eesmärk ei ole anda hankijale õigust kõrvaldada rikkumise esinemisel automaatselt korralikku ja usaldusväärset ettevõtjat, kes on ühel või teisel põhjusel mõne lepinguga rikkumisse sattunud. Iga rikkumine ei peaks tooma kaasa olukorda, kus korralik ja usaldusväärne ettevõtja tembeldatakse ebausaldusväärseks ja tema senine äritegevus seatakse ohtu.

Arvestades inseneride puudust ning hankijate praktikat kohaldada iga pisimagi rikkumise korral leppetrahve, jääb alles väga vähe töövõtjaid, kes saaksid sõlmida Transpordiameti ja teiste hankijatega uusi lepinguid projekteerimise- või järelevalve teenuse osutamiseks. Kui väikeste projektide tegemiseks Eestis ettevõtteid jagub, siis teede projekteerimise vallas on lisaks AS-ile Infragate Eesti veel vaid 5-6 ettevõtet, kes omavad võimekust suuremates projektides osaleda. Nendeks on, Osaühing Reaalprojekt, OÜ KESKKONNAPROJEKT, Roadplan OÜ, Skepast&Puhkim OÜ ja T-MODEL OÜ. Registrist nähtuvate andmete põhjal on pea kõigi nimetatud ettevõtete suhtes

¹ RHS § 7¹ kohaselt lisab hankija nõude vaidlustamise korral selle kohta teabe registrisse 10 päeva jooksul. Riigihangete seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse seletuskirja (491 SE seletuskiri, lk 21) kohaselt loetakse nõude vaidlustamiseks ka vastuväite esitamist.

leppetrahvi kohaldatud.² Märges registris ei tähenda aga alati, et tegemist on ettevõtetega, kes ei oleks hankijale usaldusväärsed partnerid ja kelle äritegevus kõnesolevas sektoris tuleks hankija ühepoolse otsusega seisata.

AS Infragate Eesti on hinnatud ehitusliku insener-tehnilise projekteerimise ja nõustamise ettevõtja, kelle käibest 50% moodustavad riigihankelepingud. Perioodil 01.01.2021 – 31.12.2023 sõlmis ettevõtte kokku 232 riigihankelepingut, mille maht oli kokku ligi 9 miljonit eurot. Nende näitajate põhjal ei saa ettevõtet kuidagi pidada ebausaldusväärseks, nagu Transpordiamet seda meelevaldselt teinud on. Transpordiameti tegevus antud olukorras võib kaasa tuua olukorra, kus ettevõtte ei saa Eestis enam riigihangetel osaleda. Transpordiametil lasub oluline kohustus kaaluda, kas lepingu nr 3.2-3/21/1177-1 täitmisel oli tegemist niivõrd olulise või pideva rikkumisega, mis peaks tooma kaasa AS Infragate Eesti äritegevuse osalise seiskamise.

Pärast riigihanke number 239932 alusel sõlmitud lepingu osade 5 ja 7 (edaspidi Riigitee 3, 162,837 km asuva Waide ristmiku projekteerimistööd) ülesütlemist jäi lepingu nr 3.2-3/21/1177-1 maksumuseks 28 200 eurot. Pärast leppetrahvi mahaarvamist tasus Transpordiamet lepingu osade 1-4 ja 6 eest, mille ta heaks kiitis, kokku 109,40 eurot. Seejuures, esitas Infragate Eesti AS Riigitee 3, 162,837 km asuva Waide ristmiku projekti Transpordiametile korduvalt, kuid vaidlus tekkis selle üle, et Transpordiamet soovis, et projektid vastaksid mitte kehtivatele nõuetele, vaid tulevikus kehtima hakkavatele nõuetele ega aktsepteerinud sellepärast talle üle antud projekte. Rahaliste vahendite puuduses otsustas Transpordiamet Riigitee 3, 162,837 km asuva Waide ristmiku ehitustööd teostamata jätta 2023 aastal ning antud projekt ei ole leitav Riigiteede teehoiukavast 2023–2026. Ilmselt oli see ka üheks põhjuseks, miks Transpordiamet lepingu osaliselt üles ütles, kuna reaalselt ei olnud Riigitee 3, 162,837 km asuva Waide ristmiku projekti vaja. AS Infragate Eesti mõistab seda, kuid leiab, et ettevõtte ei peaks selle niigi kahjumlikuks osutunud projekti tõttu veelgi kannatama.

Juhin tähelepanu, et 01.06.2022 jõustunud RHS § 83 lg 71 muudatuse alusel kantakse märges rikkumise kohta registrisse vaid juhul, kui rikkumine on niivõrd raske, et hankija hinnangul on RHS § 95 lg 4 p-s 8 sätestatud kõrvaldamise koosseis igal juhul täidetud. Palun Transpordiametil üle vaadata, kas AS Infragate Eesti suhtes kohaldatud leppetrahv on tõepoolest sellise raskusega, et peab tingimata kaasa tooma ettevõtte kõrvaldamise riigihangetelt järgneva 3 aasta jooksul. AS Infragate Eesti hinnangul võiks kõiki asjaolusid arvestades lahendada vaidluse selle lepingu rikkumise üle poolte kokkuleppel.

Teeme ettepaneku kohtumiseks Infragate Eesti AS-i esindajate Helena Metspalu, Urmas Aaskivi ja Triin Väljaotsaga Transpordiametis 04.04.2024, et arutada tekkinud olukorda ning lahendada vaidlus riigihankes „Riigitee 3 Jõhvi–Tartu–Valga km 162,837 asuva Waide ristmiku, riigitee 22160

² Leppetrahvi ei ole registriandmetest nähtuvalt kohaldatud vaid ühe nimetatud ettevõtte suhtes.

Elva–Rannu lõigul km 3,23-5,85 asuvate Käo, Käoking ja Väike Konguta bussipeatuste ümberehitamise põhiprojektide koostamine“ (viitenumber 239932). Lisaks soovime ühiselt lahendada erimeelsused ka lepingu nr 3.2-3/21/1177-1 „Riigitee nr 4 Tallinn–Pärnu-Ikla km 122,6-125,2 – Ikla km 122,6 – 125,2 Sauga – Pärnu lõigu põhiprojekti koostamine“ täitmise küsimuses, mille osas AS Infragate Eesti Transpordiametile 05.03.2024 enda seisukoha esitas.

Ootame Teie ettepanekuid kohtumiseks aadressidel helena.metspalu@infragate.ee, urmas.aaskivi@infragate.ee ja triin@murula.legal.

Lugupidamisega,

/digitaalselt allkirjastatud/

Helena Metspalu

/digitaalselt allkirjastatud/

Triin Väljaots

/digitaalselt allkirjastatud/

Urmas Aaskivi